

Solfstein-Ledreborg: Brede Medlemmer ville erindre, at denne Sommer, eller den Tid, der ligger imellem sidste Samlings Slutning og dennes Begyndelse, var stærkt opfyldt af Udtalelser om Fred. Det var navnlig det ministerielle Parti, Høire, hvis jeg maa betegne det saaledes, som alle Begne i Landet, og navnlig da gjennem sin Presse, udbredte den Forestilling, at vi stode saaledes, at det, vi maatte vente i den nærmeste Fremtid, var Fred og Forlig. Jeg tror nu ikke, at det var heldigt, at disse Forestillinger bleve udbredte, og jeg tror ikke, at det var heldigt af den Grund, at de, der talte saa meget om Forlig, i Virkeligheden vare alt Andet end klare over, hvad et saadant Ord betyder; thi havde de været det, vilde de vistnok have indset, at vi havde langt til Forlig. Hvad vil det sige, Forlig? Det vil sige Forstaaelse om Forfatningen; al anden Tale om Forlig er kun Frajer. Mener man Noget med det Ord, saa mener man, at vi ere paa Vet til at forstaa hinanden, men jeg tror, at Enhver, der kender de Forhold, der herske i Rigsdagen, og navnlig i Regjeringen, vil være paa det Rene med, at vi ere meget langt fra Forstaaelse om Forfatningen. Den væsentligste Hindring for en Forstaaelse ligger absolut deri, at den ærede Regjering selv ikke har nogen Forstaaelse deraf. Jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa i dette Dieblisk, men blot bede Dem erindre de overordentlig forskjellige Standpunkter, som den nuværende Regjering har indtaget til Forfatningsspørgsmaalet og Forfatningens Fortolkning ligesaa 1873, ja, endog inden den endnu kom til Roret, gennem Udtalelser af sine Medlemmer, indtil i Dag. Der er saa liden Overensstemmelse, ja jeg tør endog saa sige, en saa bestemt Modstrid mellem de forskellige Systemer, de forskellige Handlinger og Udtalelser, som Regjeringen paa dette Omraade er fremkommen med, at jeg tror, at Enhver vil kunne sige sig selv, at denne Regjering selv ingen Forstaaelse har af Forfatningen uden for Tilfældet, men en Regjering, der kun har en Forstaaelse af Forfatningen i hvert enkelt Tilfælde, hvor det gælder om at komme ud over en dieblisk Uanskelighed, en saadan Regjering er næppe stiftet til at tilvejebringe en Forstaaelse om Forfatningen, og navnlig om en Forfatning, der kræver saa megen Resignation, saa megen Selvovervindelse og saa megen politisk Modenhed og Klarhed, som Forfatningen af 1866 gjør. Det kan heller ikke nytte at skjule det, Regjeringen har aldrig i hele Forfatningsstriden udtalt sig om sin Opfattelse af Forfatningen; det

har havt sine store Uanskeligheder, ja, jeg kan næsten sige, det har været en fuldstændig Umulighed i det Hele taget at faae Regjeringen til at udtale sig. Der er ikke gaaet noget Aar, uden at der fra denne Sal har været rettet mangfoldige Opfordringer til Regjeringen — dels i Form af ligefremme Opfordringer og dels under Angrebsform — om at ville forklare sin Opfattelse af Forfatningen. Men Regjeringen har altid hyllet sig i Tausked. En sjelden Gang har man faaet en kort og ikke videre vel motiveret Udtalelse om det Standpunkt, som Regjeringen i Dieblisket indtog, men en virkelig Debat, en indgaaende Forhandling om Forfatningens Principer og Grundsaetninger har det aldrig været muligt at faae hverken det ene eller det andet Medlem af denne Regjering til at indlade sig paa. Det er blevet betragtet som en Styrke hos Regjeringen. Jeg tror ikke, at det er det, men det vil jeg ikke nærmere diskutere om. Saa meget er sikkert, at en Regjering, som aldrig indlader sig paa en virkelig Forhandling om Forstaaelsen af Forfatningen med dette Ting, staar som en Hindring og stor Uanskelighed for, at man overhovedet nogenstunde kan naae til en saadan Forstaaelse.

Men selv om jeg vil se bort fra alt dette, er det ganske sikkert Hovedbetingelsen, det første Skridt til at naae en Forstaaelse af Forfatningen, at man er enig om gjenfaldig at respektere hinandens Rettigheder. Saalænge man staar paa det Standpunkt: saavidt mulig at tvinge hinanden eller tvinge nogen af Lovgivningsmagtens Faktorer til at gaa ind paa Noget imod sin Overbevisning og Mening eller tvinge Ting igjennem, som man dog maa erkjende efter hele Forfatningens Aand og Mening er i Strid med andre Faktorerets Ret, saalænge er det næsten barnligt at tale om en Forstaaelse af Forfatningen. Den første Betingelse for en Forstaaelse af Forfatningen navnlig paa det finansielle Omraade er den, at man gjenfaldig respekterer hinandens Ret til af saglige Grunde at sige Nei. Det er netop dette, som Regjeringen og dens Benner paa det Bestemteste have modsaagt. Vi have altid hørt — ganske vist under en kapitalistisk Form, idet der er blevet talt om et absolut Veto, som faktisk Ingen har tænkt paa eller nævnt Noget om fra anden Side — at Meningen var: Vi respektere ikke dette Things Nei i finansielle Spørgsmaal saa lidt som i andre, medmindre vi selv erkjende, at dette Nei er fornuftigt og vel begrundet. Under saadanne Tilstande er Betingelsen for en Forstaaelse uendelig langt borte.